

La salut com a bé públic

Fa uns dies es va celebrar un seminari, organitzat per la Societat Catalana de Gestió Sanitària, per tractar el paper del ciutadà en el sistema sanitari. En el transcurs del debat es va posar de relleu que el sistema sanitari públic català està, en paraules d'un dirigent i gestor sanitari, a nivells de qualitat de Champions tot i tenir un pressupost d'equip a punt de baixar de categoria. Jo mateix he pogut constatar darrerament i de ben a prop la gran qualitat d'un programa com el Programa d'Atenció Domiciliària i Equips de Suport (més conegut com a PA-DES), que va ajudar de manera extraordinària un malalt i la seva família en moments terminals. El mateix nivell de legitimitat, prestigi i bon servei el té un programa com el destinat a persones amb diabetis tipus 2, en què, gràcies a la implicació dels malalts, a la comprensió dels problemes derivats de la seva situació, i d'una manera de fer dels professionals, s'han evitat agreujaments de manera clara. Com va dir algú, aquests programes són de categoria 10, però la sanitat pública catalana en conjunt està a nivell 8. I aquest és un diagnòstic que convé que tinguem clar a l'hora de veure com ens en sortim d'una situació que el mateix president de la Generalitat qualifica d'emergència i de supervivència. En el moment en què escriu aquestes ratlles el conseller de Salut ha evitat pronunciar-se al Parlament sobre els possibles efectes que tindran en el sistema sanitari català unes eventuais retallades que alguns situen en el 10%. Quines són les amenaces i els perills que ens planteja l'actual situació, i quina pot ser la resposta de cadascú de nosaltres?

Parlar de participació del ciutadà en el sistema sanitari català en

JOAN SUBIRATS

PROF. DE CIÈNCIA POLÍTICA, IGOP-UAB

circumstàncies com les actuals pot semblar una frivolitat i un luxe totalment innecessaris. Però més aviat és al revés. El que és frívol es seguir imaginant que podem posar en perill la sostenibilitat i perdurabilitat d'un bé comú com és la salut d'un poble (i no em vull posar dramàtic) funcionant amb el pilot automàtic de polítics, experts i grups d'interès. Tant en salut com en altres temes, s'imposa avançar en una cosa tan simple com difícil, que consisteix a posar els papers sobre la taula, entendre que ens ho estem jugant tot, i que cal prendre decisions. El que ara es fa és que cada sector defensa el que li va bé, i fa servir com a argument que si no es fa el que diuen, això posarà en perill la salut de la gent i la igualtat d'accés tan costosament aconseguida. Els ciutadans no hi són presents, però la seva absència es fa servir per justificar posicions. Si no aconseguim que els ciutadans passin de la categoria de "clients" o "usuaris" a la categoria de "copropietaris" o "coresponsables", no ens en

La sanitat no pot ser un tema en què els poders públics faran i desfaran segons el seu parer. No ens en podem desentendre

sortirem. Això exigeix, una vegada més, transparència. Transparència de cada centre i transparència del sistema. ¿Per què no discutim quins són els avantatges i inconvenients del sistema de *double porta* (és a dir, hospitals públics que afavoreixen, fora de les hores de funcionament habitual, una *via ràpida* per a gent disposada a pagar)? ¿Podem començar a parlar dels avantatges i inconvenients que tindria el fet que els metges i personal sanitari gestionessin directament els hospitals en format de cooperativa, per exemple? ¿Això donaria més implicació i més sentit de responsabilitat en moments en què la jerarquia i l'expertesa vertical no funcionen?

En definitiva, l'exemple de la sanitat és especialment rellevant, ja que si bé no és excepcional, en el sentit que les amenaces que hi ha sobre la sostenibilitat del sistema són semblants a les que hi ha en altres serveis públics, la seva especial significació en la vida de la gent fa del cas un tema especialment polèmic. El que em sembla que cal és veure el tema de la salut individual i col·lectiva com un problema d'ordre públic, com un tema de defensa d'un bé públic. No com un tema de les institucions o dels poders públics en el qual ells faran i desfaran segons el seu parer. No ens en podem desentendre. Hem de demanar que ens acullin com el que som, com a persones, que ens acompanyin en el nostre camí cap a una vida saludable, i que aconseguixin que tornem a ser el màxim d'autònoms possibles. I per aconseguir que això sigui així i que tots, de manera mútua, ens comprometem a aconseguir-ho, cal que ens tractin com a adults i com a ciutadans i no només com objectes i votants.